

PŘEDMLUVA	3
1. ENERGIE A JEJÍ VÝZNAM	5
1.1. Světové zdroje a zásoby energie	5
1.2. Vývoj výroby a spotřeby elektřiny ve světě a u nás	6
1.3. Současné zdroje výroby elektrické energie v České republice	9
2. ELEKTRÁRNY NA FOSILNÍ PALIVA - JEJICH ELEKTRICKÁ ČÁST	11
2.1. Elektrická část elektráren	11
2.2. Požadavky na elektrickou část elektráren	11
2.3. Vývoj elektrické části a prognóza jednotkového výkonu prvků elektrické části elektráren	11
2.4. Řešení elektrické části elektráren	12
2.4.1. Elektrická schémata elektráren	13
2.4.2. Spolehlivost provozu	13
2.4.3. Operativnost schématu	14
2.4.4. Hospodárnost schématu	14
2.4.5. Řazení výrobních jednotek v elektrárně	14
2.4.6. Elektrárenská rozvodná zařízení s jedním systémem přípojnic	14
2.4.7. Elektrárenská rozvodná zařízení s dvojitým systémem přípojnic	15
2.4.8. Hlavní schémata elektráren	16
2.4.9. Zapojení blokových transformátorů ve schématu	19
2.4.10. Příklady hlavních elektrických schémat	21
2.4.11. Vlastní spotřeba elektrárny (VS)	25
2.4.12. Vlastní spotřeba parních elektráren a tepláren	25
2.4.13. Vlastní spotřeba vodních elektráren	26
2.4.14. Vlastní spotřeba jaderných elektráren	29
2.4.15. Zdroje vlastní spotřeby elektrické energie	29
2.4.16. Nouzové zdroje v konvenčních elektrárnách	30
2.4.17. Nouzové zdroje v jaderných elektrárnách	31
2.5. Výpočet velikosti zdrojů pro vlastní spotřebu	32
2.5.1. Návrh odbočkového transformátoru (pracovního zdroje)	32
2.5.2. Návrh záložního transformátoru (rezervního transformátoru)	34
2.5.3. Návrh najžděcího a doběhového zdroje	35
2.5.4. Návrh velikosti dieselalternátoru a střídače	35
2.5.5. Návrh velikosti usměrňovače	35
2.5.6. Návrh velikosti akumulátorové baterie (AB)	35
2.6. Pohony a jiné spotřebiče ve vlastní spotřebě elektrické energie elektráren	41
2.6.1. Volba napětí vlastní spotřeby elektrické energie	43
2.6.2. Pohony v konvenčních tepelných elektrárnách	43
2.6.3. Pohony a spotřebiče v jaderných elektrárnách	44
2.6.4. Pohony ve vodních elektrárnách	46
2.7. Volba elektromotoru pro pohon zařízení vlastní spotřeby elektráren	46
2.7.1. Volba napětí elektromotoru	47
2.7.2. Volba výkonu elektromotoru	48
2.7.3. Volba momentové charakteristiky motoru a jeho rozběh	48
2.7.4. Stanovení doby rozběhu soustrojí	50

2.7.5. Stanovení setrvačného momentu soustrojí	52
2.7.6. Sestrojení momentové charakteristiky elektromotoru	53
2.8. Kontrola navrženého zdroje	55
2.8.1. Kontrola navrženého zdroje při samonajždění skupiny elektromotorů	55
2.8.2. Kontrola navrženého zdroje při rozběhu největšího elektromotoru	62
2.8.3. Kontrola oteplení elektromotoru	65
2.9. Zkoušky ve vlastní spotřebě elektrárny	69
2.9.1. Mimořádné provozní stavy ve vlastní spotřebě	71
3. ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ ELEKTRÁREN	73
3.1. Alternátory	73
3.1.1. Konstrukční řešení hlavních částí turboalternátorů	73
3.1.2. Chlazení alternátorů	74
3.1.3. Zkratový poměr alternátoru	75
3.1.4. Provozní vlastnosti turboalternátorů	76
3.1.5. Volba výkonu a napětí alternátoru	77
3.1.6. Činný a jalový výkon alternátoru připojeného k elektrizační soustavě	78
3.1.7. Činný a jalový výkon alternátoru při regulaci buzení	82
3.2. Budící soustavy alternátorů a regulace napětí	83
3.2.1. Budící soustavy alternátorů	83
3.2.2. Budící soustavy s točivým budičem	84
3.2.3. Statické budící systémy s kroužky na hřídeli	86
3.2.4. Budící systémy bezkartáčové	87
3.2.5. Budící soustavy alternátorů, vyráběných v ČR	89
3.3. Regulace napětí alternátorů a v elektrizační soustavě	92
3.3.1. Regulace napětí v elektrizačních soustavách	96
3.3.2. Poměry v neregulované elektrizační soustavě	97
3.3.3. Způsoby regulace napětí v elektrizačních soustavách	98
3.4. Odbuzovače	99
3.4.1. Přechodné jevy v lineárních obvodech s magnetickou vazbou	99
3.4.2. Základní systémy odbuzování a jejich vlastnosti	103
3.4.3. Odbuzovač s paralelním zhášecím elektrickým odporem	103
3.4.4. Odbuzovač se zhášecí komorou	108
3.4.5. Odbuzování v budících soustavách s tyristorovými systémy buzení	110
3.5. Fázování alternátoru	110
3.5.1. Přesné fázování	110
3.5.2. Fázování s odchylkou napětí a fázového posuvu	111
3.5.3. Fázování při rozdílu kmitočtu alternátoru a soustavy	113
3.5.4. Výhody a nevýhody přesného fázování	115
3.5.5. Asynchronní fázování (samosynchronizace)	115
3.6. Provozní stavy alternátorů	116
3.6.1. Provoz v přebuzeném a podbuzeném stavu a provozní diagram	117
3.6.2. Odvození provozního diagramu turboalternátoru	117
3.6.3. Provozní diagram turboalternátoru s respektováním vnější reaktance a napětí na přípojnicích vvn	119
3.6.4. Provozní diagram alternátoru s vyjádřenými póly	122
3.7. Asynchronní chod alternátoru	124
3.7.1. Nesouměrné zatížení	126

3.8.	Vývody alternátorů	126
3.8.1.	Zapouzdřené vodiče	127
3.8.2.	Vypínač ve vývodu alternátoru	132
3.9.	Transformátory	132
3.9.1.	Blokové transformátory	132
3.9.2.	Spojení vinutí a magnetický obvod transformátorů	134
3.9.3.	Chlazení transformátorů	135
3.9.4.	Transformátory ve vlastní spotřebě	136
3.9.5.	Provoz transformátorů	136
3.9.6.	Oteplení transformátorů	137
3.9.7.	Řešení ustálených provozních stavů	137
3.9.8.	Přechodná přetížení a jim odpovídající teplotní stavy	137
4.	VODNÍ ELEKTRÁRNY	140
4.0.	Vltavská kaskáda	140
4.1.	Vodní turbíny	143
4.1.1.	Charakteristiky turbín	146
4.2.	Druhy vodních elektráren	147
4.2.1.	Průtočné vodní elektrárny	147
4.2.2.	Regulační vodní elektrárny	150
4.2.3.	Energetický ekvivalent objemu akumulací nádrže	151
4.2.4.	Užitný objem akumulací nádrže vodní elektrárny	152
4.2.5.	Přečerpávací vodní elektrárny	155
4.2.6.	Malé vodní elektrárny	156
4.2.7.	Samobuzení asynchronního generátoru	159
4.2.8.	Ferorezonanční přepětí	161
4.2.9.	Návrh kondenzátorové baterie	161
4.3.	Automatizace a řízení provozu VE	163
4.3.1.	Význam automatizace a prostředky automatizace	163
4.3.2.	Skupinové řízení provozu soustrojí VE	166
4.3.3.	Automatizace pracovních pochodů soustrojí VE	170
5.	JADERNÉ ELEKTRÁRNY	176
5.1.	Historie jaderné energetiky	177
5.2.	Základní specifika a popis jaderné elektrárny	179
5.2.1.	Popis jaderné elektrárny	180
5.3.	Základy jaderné fyziky	183
5.3.1.	Atomové jádro	183
5.3.2.	Jaderné síly	184
5.3.3.	Jaderná vazební energie	185
5.3.4.	Radioaktivní přeměny	188
5.3.5.	Jaderné reakce	191
5.3.6.	Neutronové jaderné reakce	192
5.3.7.	Štěpení jádra	198
5.3.8.	Řetězová reakce	203
5.3.9.	Perioda reaktoru a vliv zpožděných neutronů	205
5.3.10.	Reaktivita a koeficienty reaktivity	206
5.3.11.	Otrava a zastruskování reaktoru	208

5.4. Jaderná paliva a palivový cyklus	212
5.4.1. Obohacování paliva	212
5.4.2. Formy jaderného paliva	214
5.4.3. Vyhořívání a reprodukce paliva	217
5.5. Typy jaderných reaktorů	221
5.6. Základní tepelná schémata jaderných elektráren	224
5.6.1. Koncepte jaderných elektráren s reaktory chlazenými vodou	225
5.6.2. Elektrárny s plynem chlazenými reaktory	235
5.6.3. Elektrárny s rychlými reaktory	237
5.7. Tepelné výměníky	240
5.7.1. Parní generátory u reaktorů chlazených tlakovou vodou	241
5.7.2. Výměníky tepla u reaktorů chlazených plynem	243
5.7.3. Výměníky u reaktorů chlazených tekutými kovy	244
5.8. Hlavní cirkulační čerpadla a dmychadla	245
5.8.1. Odstředivá čerpadla	246
5.8.2. Elektromagnetická čerpadla	247
5.8.3. Oběhová dmychadla	248
5.9. Kompenzátor objemu	248
5.10. Energetické zdroje budoucnosti	250
5.10.1. Termonukleární reaktory	250
5.10.2. Hybridní reaktory	254
5.10.3. Podkritické reaktory	254
Seznam použitých zkratk	256
LITERATURA	257
OBSAH	260